

בתשרי הוא ראש השנה למעשר בהמה, ולא באחד באלול.⁽⁵⁾

ג. באחד בתשרי — ראש השנה:

לשנים, כפי שיתבאר בגמרא.

ולשמיטין. שנת השמיטה מתחילה באחד בתשרי. ומשנכנס תשרי אסור לזרוע ולחרוש מן התורה.⁽⁶⁾

וליוכלות. גם שנת היוכל מתחילה באחד

מצות עשה להפריש "מעשר בהמה" מכל הבהמות הטהורות שנולדו לאדם בכל שנה ושנה.⁽²⁾ ואין מצרפין את הנולדים משנה אחת לנולדים משנה אחרת, אלא מעשרים את הנולדים באותה שנה, בפני עצמן.⁽³⁾

ובאחד באלול מתחילה ה"שנה החדשה" לענין דין זה.⁽⁴⁾

רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: באחד

שניסן הוא ראש השנה לתרומת שקלים מפני שזהו דין לכתחילה בלבד. ואם כן, לדעת הרמב"ם שגם ראש השנה למעשר בהמה הוא דין לכתחילה בלבד, אבל בדיעבד אם עישר את הנולדים בשנה אחת עם הנולדים בחברתה יצא, קשה: מדוע התנא הזכיר את מעשר בהמה? ועיין שם מה שתירץ. ועיין רש"י.

4. טעם הדבר יתבאר בגמרא.

5. טעמם יתבאר בגמרא. ואף על פי שלדעת רבי אלעזר ורבי שמעון ראש השנה למעשר בהמה אינו באחד באלול, אלא באחד בתשרי, בכל זאת לשיטתם יש ארבעה ראשי שנים [שהם מוסיפים את ט"ו בניסן שהוא ראש השנה לרגלים כמבואר בגמרא]. לקמן ז ב עיין שם.

6. כן פירש רש"י. ומשמע מדבריו שיש איסור מדרבנן לחרוש ולזרוע אף לפני ראש השנה של שביעית, אלא שמשנתנו לא דברה בזה. בתחילת מסכת שביעית מבואר שאין חורשים את שדה התבואה מפסח של השנה השישית. ובשדה האילן אין חורשים מחג השבועות של השנה השישית. ומשמע מרש"י כאן שאין איסור זה אלא תוספת לשביעית, מדרבנן.

ובתוספות רי"ד מועד קטן ג ב, וכן בפירוש הר"ש סירליאו לירושלמי בתחילת מסכת

2. כך לשון הרמב"ם הלכות בכורות ו א. ומעשר בהמה שונה ממעשר דגן, שאין מפרישים את הבהמה לפי רצון המפריש, אלא מכניסין לדיר ומעבירין אחת אחת בפתח צר, והבהמה היוצאת עשירית היה צובע אותה בסיקרא [צבע אדום], ואומר הרי הוא מעשר [בכורות נח ב רמב"ם שם ז, א].

3. נאמר [דברים יד]: "עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה". ופירושו חכמים [את המלים "שנה שנה"] שאין מעשרים את פירות שנה אחת עם פירות שנה אחרת. ודרשו עוד מכפל הלשון "עשר תעשר", שבשני מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן. לומר לך שאין מעשרים את הנולדים בשנה אחת עם הנולדים בשנה אחרת. רש"י. [ועיין ריטב"א].

וכתב הרמב"ם [בכורות ז ה]: "ויראה לי, שאם עישר בהמה משנה לשנה, הרי זה מעשר מפני חומרת הקדשים, שהרי לא הקפידה תורה על מעשר בהמה בפירוש שיהיה שנה שנה". כלומר, מאחר שלא נאמר בתורה בפירוש "שנה שנה" בענין מעשר בהמה, אלא לומדים זאת מהיקש למעשר דגן, אין זה פוסל את המעשר בדיעבד, ועיין לחם משנה שם.

ובטורי אבן במילואים הקשה על הרמב"ם, שהרי הגמרא אומרת שמשנתנו לא הזכירה